

Kaisun valmistelutilanne marraskuu 2021

Magnus Cederlöf

Ympäristöministeriö, ilmastoyksikkö

4.11.2021

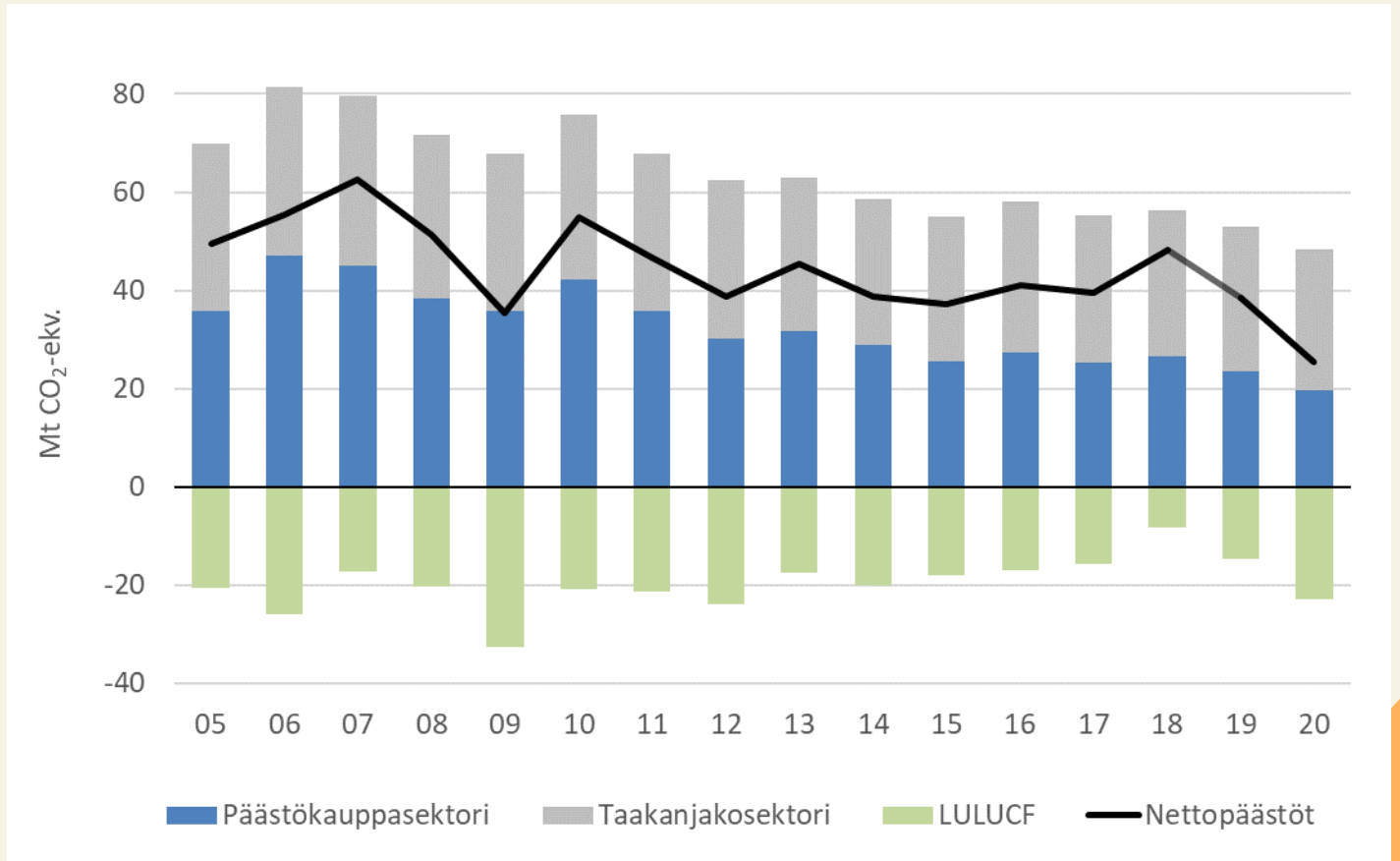
Kaisun valmistelun lähtökohdat

- Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma (Kaisu) laaditaan ilmastolain mukaisesti kerran vaalikaudessa; Kaisu 1 valmistui vuonna 2017.
- Kaisu 2 laaditaan nykyisen ilmastolain ja sen vaatimusten mukaan.
- Kaisu 2:n tärkeinä reunaehtoina toimivat sekä Suomen omat että EU:n asettamat päästötavoitteet.
- Kaisu 2 laaditaan rinnakkain ilmasto- ja energiastrategian kanssa ja hyödyntää samaa tietopohjaa, erityisesti ns. Hiisi-hankkeen tuottamaa tietoa.

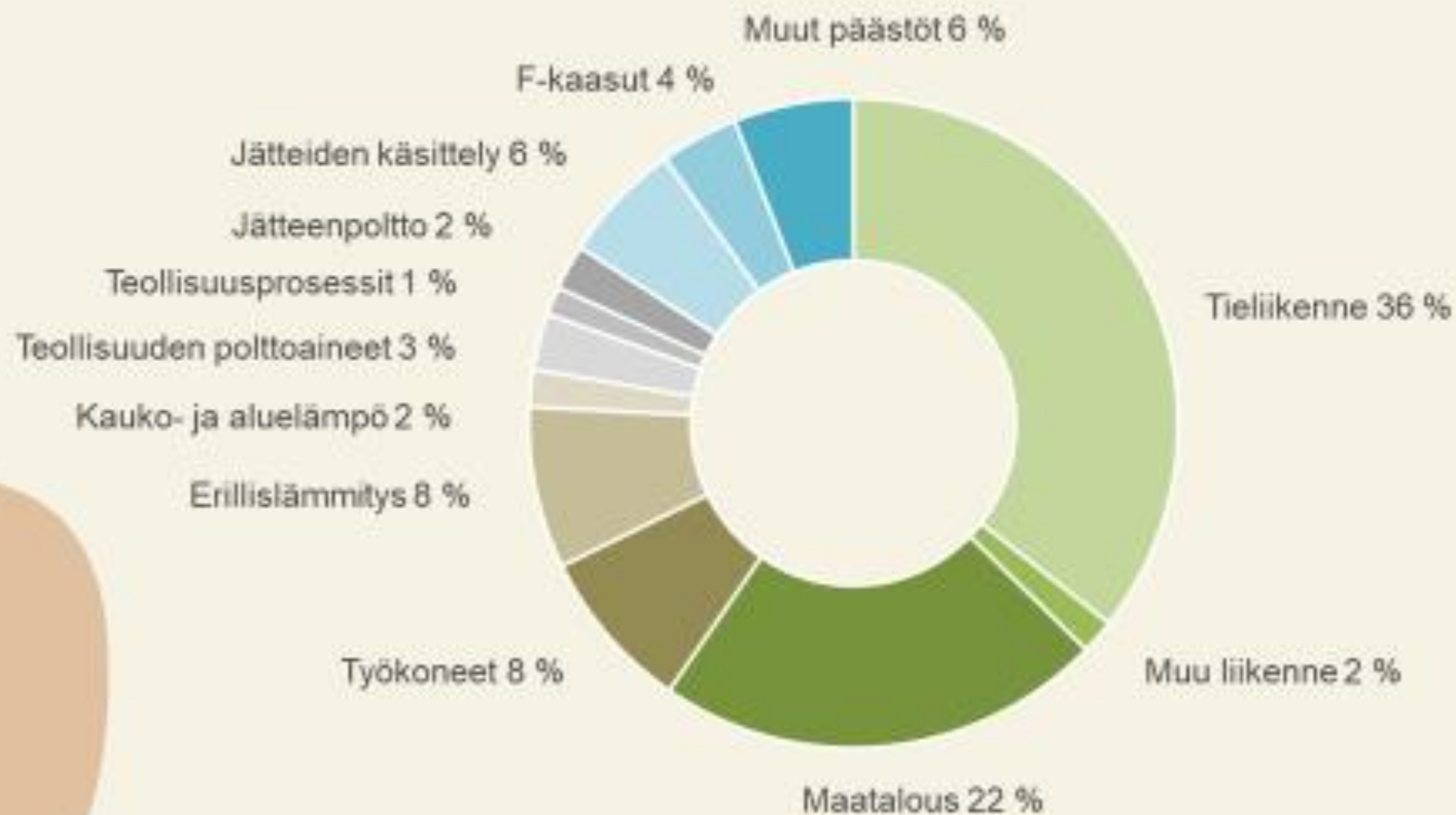

Suomen khk-päästöjen kehitys 2005-2020

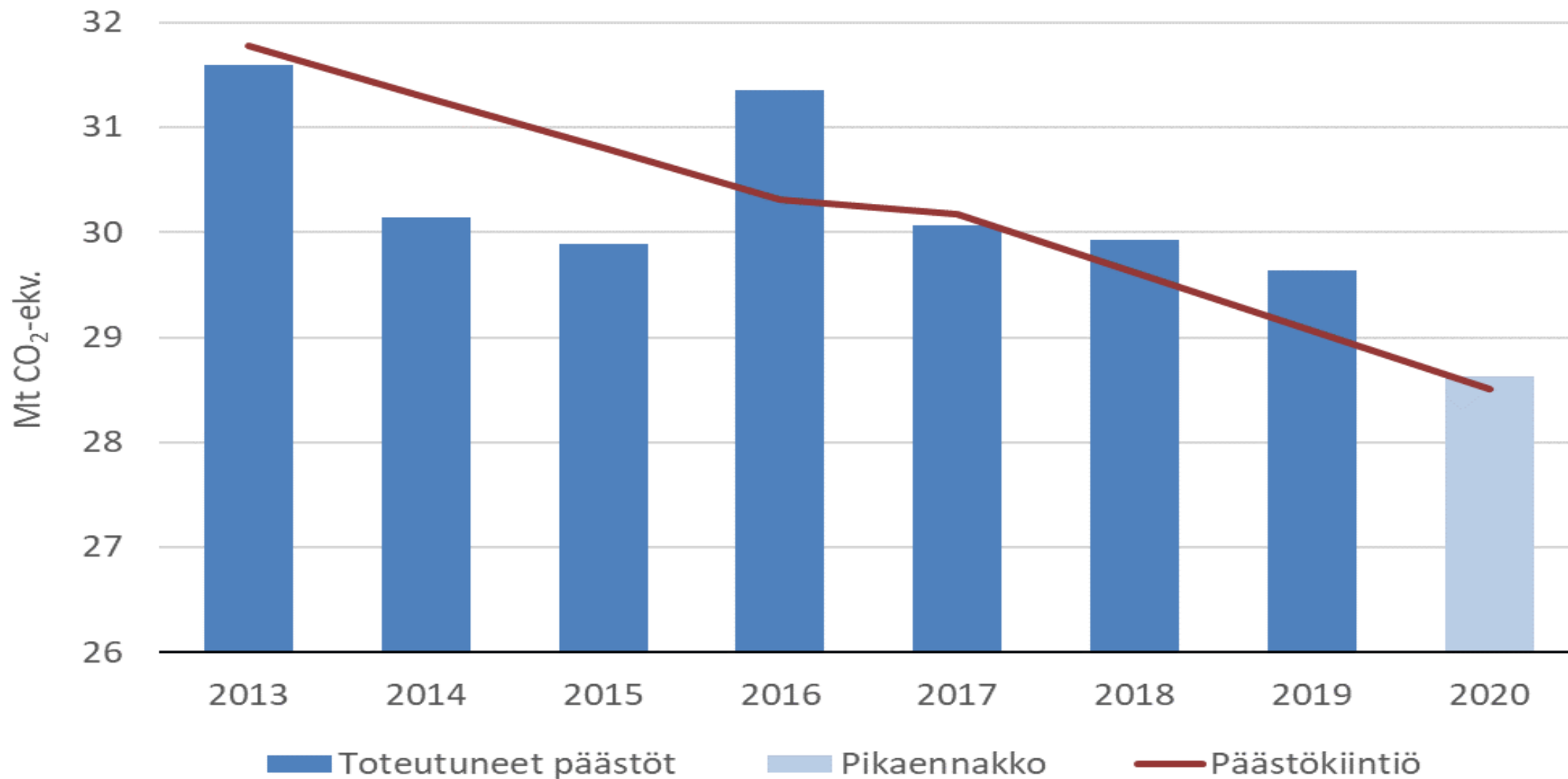
- Kokonaispäästöt laskeneet noin 4 % vuodessa 2010 jälkeen.
- Taakanjakosektorin osuus kasvanut: 59 % päästöistä vuonna 2020.
- Nettopäästöt vuonna 2020 ennätysmatalat (25,3 Mt), tavoite 0 Mt 2035.

Taakanjakosektorin päästöt 2019

Vuoden 2020 taakanjakosektorin tavoitteen seuranta

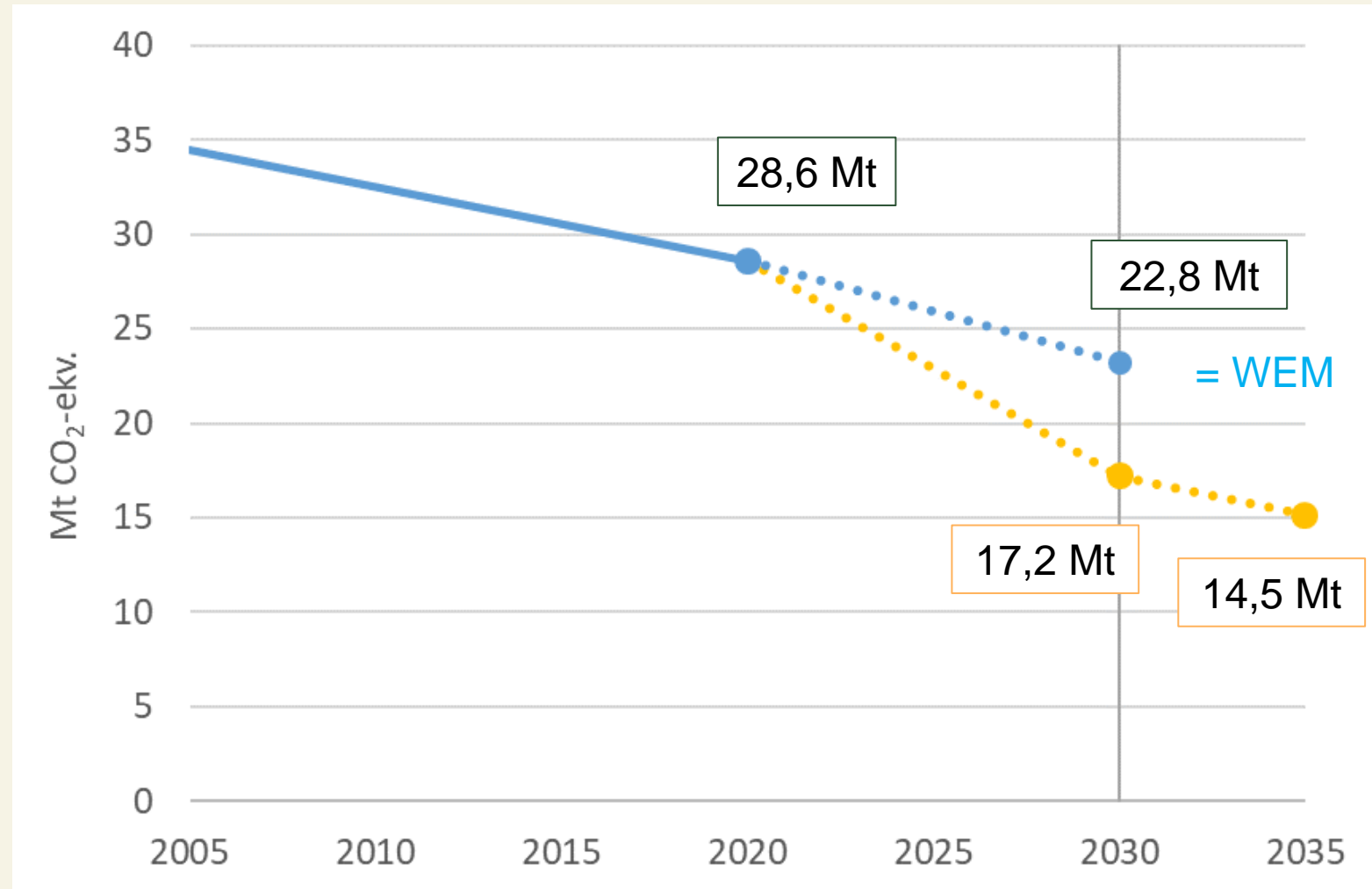

Taakanjakosektorin päästöt 2005, 2019 ja 2020

	2005	2019	2020	Muutos 05-20 (Mt)	Muutos 05-20 (%)
Liikenne	12,6	11,1	10,4	-2,2	-18 %
Maatalous	6,5	6,6	6,6	0,1	1 %
Rakennusten erillislämmitys	4,0	2,4	2,2	-1,8	-45 %
Työkoneet	2,6	2,4	2,4	-0,2	-7 %
Jätteiden käsittely	2,8	2,5	2,4	-0,4	-15 %
F-kaasut	1,2	1,2	1,1	-0,1	-4 %
Teollisuus	1,7	1,2	1,2	-0,5	-28 %
Muut päästöt	2,7	2,3	2,3	-0,5	-17 %
[Mt CO₂-ekv.]	34,2	29,6	28,6	-5,6	-16 %

Taakanjakosektorin 2030 ja 2035 tavoitteet

= WAM

EU:n taakanjakoasetuksen uudistaminen

- Komission ehdotus osana ns. Fit for 55-pakettia
- Taakanjakosektorin päästövähennystavoite EU-tasolla olisi 40 % v. 2030 vrt. 2005 tasoon
- Suomen päästövähennysvelvoite v. 2030 olisi 50 % (nyt 39 %)
- Suomen velvoite korkein, vastaava on neljällä muulla maalla (SE, DK, LX, DE). Uusi päästövähennyspolku vuoteen 2030 kiinnitetään todennäköisesti 2023
- Vuosien 2021 ja 2022 kiintiöt eivät muutu, mutta vuodesta 2023 kiintiöihin tulisi kiristys.
- Joustot käytössä jatkossakin.

KAISU 2:n tavoitteet

- Kaisu 2:n päästövähennystoimien mitoituksessa otetaan huomioon EU-komission taakanjakosektorille ehdottamat velvoitteet.
- Suomen taakanjakosektorin 2030 velvoitteeksi oletetaan 50 % vrt. 2005 komission ehdotuksen mukaisesti.
- -50 % tarkoittaa **17,2 Mt:n** päästötaso 2030 = Kaisun valmistelun lähtökohta.
- Nykytoimilla päästään 22,8 Mt:iin → lisätoimien tarve **5,6 Mt** vuonna 2030.
- Hallitusohjelman hiilineutraaliustavoite 2035 edellyttää myös taakanjakosektorilla lisää päästövähennyksiä vuoden 2030 jälkeen.

Päästövähennystoimien kokonaisuus

- Kaisu-työryhmä on koonnut tarvittavia päästövähennystoimia vuoden 2030 tavoitteen saavuttamiseksi. Toimet on määritelty sektorikohtaisesti. Keskeiset toimet ovat liikenteessä, maataloudessa, erillislämmityksessä, työkoneissa, jätehuollossa ja F-kaasuissa. Päästövähennykset tarkoittavat vähennyksiä suhteessa nykytoimiskenaarioon.
- Tarvittavat päästövähennystoimet on linjattu yleisellä tasolla tämän syksyn budjettiriihessä.
- Yhteenlaskettuna sektorikohtaiset toimet ja vähennykset muodostavat [Kaisun toimenpideohjelman](#).
- Vuoden 2030 tavoitteen saavuttaminen edellyttää päästövähennyksiä kaikilla sektoreilla. Toimenpideohjelma sisältää myös kuntien ilmastotyön edistämisen ja kulutukseen liittyviä toimia. Lisäksi EU-lainsäädännön mukaisten joustokeinojen hyödyntämiseen varaudutaan.

Sektorikohtaiset päästövähennykset esimerkkinä työkoneet

- Keskeiset toimet
  - Lämmityspolttoaineiden energiasisältöveron nosto 2,7 €/MWh
  - Bio-POK jakelovelvoitteen nostaminen 2020-luvulla.
  - Uusi EU-päästökauppa
  - Biokaasun edistäminen
  - Päästöttömät työmaat ja työkonealan green dealien ylläpito ja laajentaminen.
  - Koulutus ja työkoneosaamisen parantaminen.
  - EU-säätelyn laajentaminen koskemaan työkoneiden CO₂-päästöjä.
- Vaikutusarvio 0,5 Mt (2030)

Esimerkkinä erillislämmityksen toimet

- Öljylämmityksestä luopumisen tukea kotitalouksille jatketaan
- Kotitalousvähennystä öljylämmityksestä luopumiselle lisätään
- Valtion tukea kuntien öljylämmityksestä luopumiselle nostetaan
- Nostetaan kevyen polttoöljyn sekoitevelvoitetta vuoteen 2030 mennessä 30 %:iin
- Lämmityspolttoaineiden verotuksen nosto 2,7 €/MWh
- Uusi EU:n päästökauppa
- Energiatehokkuusvaatimusten kiristäminen korjausrakentamisessa.
- Informaatio-ohjausta
- Vaikutusarvio 0,7 Mt (2030)

Osallistaminen ja kuuleminen

- Kuulemis- ja osallistamismenettelyjä on käytetty monipuolisesti
- Kansalaiskysely keräsi n. 18 000 vastausta
- Sidosryhmäseminaari keväällä
- Kansalaisraati keväällä
- Lasten ja nuorten kuuleminen
- Saamelaisten kuuleminen
- Perinteinen lausuntomenettely syksyllä 2021

Kaisu 2:n valmistelu – seuraavat askeleet

- Kaisutyöryhmä on ollut uuden suunnitelman valmistelun tukena. Työryhmä piti viimeisen kokouksensa 21.9.
- Valmistelun tukena on myös ollut ns. Hiisi-hanke joka on tuottanut tarvittavan tietopohjan suunnitelman laatimiselle. Hiisi on myös arvioinut nyt suunniteltuja politiikkatoimia. Hiisi-laskenta jatkuu edelleen.
- Kaisu 2:sta viimeistellään marraskuun alussa jonka jälkeen suunnitelmaluonnos lähtee lausunnolle.
- Lopullinen suunnitelma on näillä näkymin valtioneuvoston käsiteltävänä joulukuussa tai tammikuussa
- Kaisu 2 annetaan sen jälkeen selontekona eduskuntaan.